

prima instanță: M. Murguleț
instanța de apel: N. Cernat, L. Bulgac și A. Pahopol

Dosarul nr.2ra-400/16

Î N C H E I E R E

23 martie 2016

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul: Svetlana Filincova

Judecătorii: Oleg Sternioală și Sveatoslav Moldovan

examinînd chestiunea cu privire la admisibilitatea recursurilor declarate de către avocatul Bogos Alexandru în interesele lui Negru Ion și de Ministerul Justiției, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Bogos Alexandru în interesele lui Negru Ion împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Procuratura Generală și Ministerul Finanțelor cu privire la repararea prejudiciului moral, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015, prin care s-a respins apelul declarat de Negru Ion și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 26 august 2015

c o n s t a ț ă:

Prin mandatul nr.0526825 din 21 aprilie 2015 avocatul Bogos Alexandru a fost împuternicit de Negru Ion să-i acorde asistență juridică cu dreptul de a exercita toate acțiunile procesuale (f.d.1).

La 11 mai 2015 avocatul Bogos Alexandru a depus în interesele lui Negru Ion cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Procuratura Generală și Ministerul Finanțelor cu privire la repararea prejudiciului moral.

În motivarea cererii de chemare în judecată avocatul Bogos Alexandru a indicat că prin ordonanța ofițerului de urmărire penală a Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției din 12 mai 2008 a fost intentată în privința lui Negru Ion cauză penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.310 Codul penal, falsificarea probelor în procesul civil.

Prin sentința Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 10 mai 2011 Negru Ion învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.310 alin.(2) Codul penal a fost achitat pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 28 martie 2012 a admis apelul procurorului, a casat sentința de achitare a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 10 mai 2011 și a recunoscut reclamantul Negru Ion vinovat de comiterea infracțiunii

prevăzute de art.310 alin.(2) Codul penal, însă în legătură cu intervenția termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere penală, procedura penală s-a încetat.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 15 ianuarie 2013 s-a admis recursul ordinar a lui Negru Ion, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2012 și s-a menținut sentința de achitare a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 10 mai 2011.

Prin acțiunile ilegale a organului de urmărire penală, Negru Ion ilegal a fost tras la răspundere penală, recunoscut învinuit, inculpat și condamnat.

Pe parcursul a 4 ani și 5 luni Negru Ion a fost hărțuit, urmărindu-se scopul defăimării prin condamnarea pentru săvârșirea infracțiunii.

Negru Ion nefiind vinovat s-a aflat pe banca acuzațiilor mai mult de 2 ani, iar numele său a figurat de zeci de ori pe panouri informative ale instanțelor de judecată cu calificativul „inculpat”.

Prin acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală, Procuraturii Generale și Curții de Apel Chișinău i-a fost cauzat lui Negru Ion prejudiciu moral estimat la suma de 350000 lei.

Negru Ion nu are antecedente penale și niciodată nu a fost în vizorul organelor de drept, este pensionat, a educat 2 copii, permanent este implicat în relații de muncă ca director general a societății pe acțiuni „Nufărul” și are autoritate ireproșabilă în rîndul angajaților societății, rudelor și apropiaților.

Cere avocatul Bogos Alexandru încasarea din bugetul statului în beneficiul lui Negru Ion suma de 350000 lei în care sunt incluse și cheltuielile pentru asistența juridică acordată la etapa urmăririi penale și examinării cauzei penale de instanțele de judecată de toate nivelele.

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 26 august 2015 acțiunea a fost admisă parțial.

S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Negru Ion prejudiciul moral în mărime de 10000 lei.

În rest acțiunea a fost respinsă.

La 24 septembrie 2015 avocatul Bogos Alexandru a depus în interesele lui Negru Ion apel împotriva hotărîrii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 26 august 2015 (f.d.81-83).

La 25 septembrie 2015 Procurorul Procuraturii sectorului Buiucani mun. Chișinău – Vulpe Maria a depus în interesele Procuraturii Generale apel nemotivat împotriva hotărîrii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 26 august 2015 (f.d.84).

La 28 septembrie 2015 Ministerul Justiției a depus apel nemotivat împotriva hotărîrii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 26 august 2015 (f.d.86).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 04 noiembrie 2015 nu a dat curs cererilor de apel depuse de Procuratura Generală și Ministerul Justiției și a acordat apelanților termen pînă la 01 decembrie 2015, ora. 10.00 pentru prezentarea apelurilor motivate (f.d.91-93)

Prin procura nr.119 din 05 august 2015 Cachița Constantin a fost împuternicit de Ministerul Justiției să-i reprezinte interesele în toate instanțele de judecată cu dreptul de a exercita toate actele de procedură inclusiv cu dreptul de a ataca hotărîrea judecătorească (f.d.103).

La 01 decembrie 2015 reprezentantul Cachița Constantin a depus în interesele Ministerului Justiției apel motivat împotriva hotărîrii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 26 august 2015 (f.d.99-102).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015 s-a restituit apelul declarat de Ministerul Justiției ca fiind depus peste termenul legal (f.d.108-111).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 01 decembrie 2015 a restituit apelul declarat de Procuratura Generală ca nemotivat (f.d.112-114).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015 s-a respins apelul declarat de Negru Ion și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 26 august 2015 (115-119).

La 30 decembrie 2015 Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015 solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe, emiterea unei noi hotărîri, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată (f.d.121-124).

În motivarea recursului Ministerul Justiției a invocat că instanța de apel verificînd legalitatea și temeinicia hotărîrii primei instanțe eronat a interpretat normele de drept material care reglementează aprecierea prejudiciului material și moral.

Conform art.3 alin.(1) lit.a) Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545-XIII din 25 februarie 1998, pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală sunt necesare unele condiții speciale și anume: existența faptei ilicite, respectiv nu orice acțiune a organelor de drept atrage răspunderea statului.

Instanța de apel corect a constatat că Negru Ion a fost recunoscut vinovat de comiterea unei infracțiuni, însă procesul penal a fost încetat pe motivul expirării termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere penală, dar nu pe motive de reabilitare.

În cadrul examinării pricinii, instanța nu a examinat minuțios toate circumstanțele de fapt și de drept, iar la stabilirea mărimii despăgubirii a omis principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral.

La 12 februarie 2016 avocatul Bogos Alexandru a depus în interesele lui Negru Ion recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015 solicitînd admiterea acestuia, modificarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe, majorarea cuantumului prejudiciului moral în mărime de 100000 lei.

În motivarea recursului avocatul Bogos Alexandru a invocat că prima instanță și instanța de apel la stabilirea prejudiciului moral nu au ținut cont de prevederile legii și nu au calificat la justa valoare personalitatea recurentului Negru Ion.

Suma de 10000 lei încasată din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Negru Ion cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral cauzat prin tragerea ilegală la răspundere penală și condamnare, aplicarea măsurii preventive de nepărsire a țării nu reflectă realitatea existentă, nu poate echivala cu

suferințele fizice și psihice ale recurentului ce durează o perioadă de aproximativ 5 ani.

Prima instanță și instanța de apel la aprecierea cuantumului prejudiciului moral cauzat nu au ținut cont de jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, starea emoțională și psihologică, starea fizică și psihică, sănătatea recurentului Negru Ion.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 10 februarie 2016 Procuratura Generală a prezentat referință la recursul declarat de Ministerul Justiției solicitând admiterea acestuia (f.d.141).

La 26 februarie 2016 Procuratura Generală a prezentat referință la recursul declarat de Negru Ion solicitând respingerea recursului ca fiind inadmisibilă (f.d.156-157).

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate de avocatul Bogos Alexandru în interesele lui Negru Ion și Ministerul Justiției în cererile de recurs pe baza materialelor din dosar și a referințelor, audiind raportul verbal al judecătorului raportor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acestea sunt inadmisibile din următoarele motive.

Privitor la recursul declarat de avocatul Bogos Alexandru în interesele lui Negru Ion.

În conformitate cu art. 437 alin (3) Codul de procedură civilă, în cazul când recursul este declarat prin reprezentant, la cererea de recurs se anexează și documentul, legalizat în modul stabilit, care atestă împuternicirile acestuia dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire.

În conformitate cu art. 75 alin. (1) Codul de procedură civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

În conformitate cu art. 80 alin. (7) Codul de procedură civilă, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

Conform art. 60 alin. (1) și (2) Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură cu modificările și completările ulterioare, avocatul acordă asistență juridică clientului în baza contractului de asistență juridică, încheiat în formă scrisă.

Împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

Conform pct. 6 alin. (2) lit. a) a¹⁾ și b) și pct. 8 Hotărârea Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar, în redacția Hotărârii Guvernului nr.931 din 14 noiembrie 2014, formularul mandatului avocatului conține următoarele elemente obligatorii: pe verso se inserează împuternicirile avocatului, numele și prenumele clientului, semnătura clientului sau, după caz, a avocatului.

Împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar în procesul civil, stabilite conform art.81 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, urmează a fi consemnate pe versoul mandatului sau, după caz, în procura întocmită la cererea clientului, în modul stabilit de lege.

Prin mandatul nr.0526825 din 21 aprilie 2015 avocatul Bogos Alexandru a fost împuternicit de Negru Ion să-i acorde asistență juridică cu dreptul de a exercita toate acțiunile procesuale ce țin de examinarea și executarea hotărârilor judecătorești, de a efectua tot ce ar putea efectua ca parte în proces (f.d.1).

Mandatul nr.0526850 din 11 februarie 2016 prin care avocatul Bogos Alexandru a fost împuternicit de Negru Ion să-i acorde asistență juridică nu conține pe verso împuterniciri, numele și prenumele clientului, semnătura acestuia (f.d.143).

Articolul 81 Codul de procedură civilă prevede că împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a strămuta pricina la o judecată arbitrală, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce quantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Dreptul de a ataca hotărârea judecătorească urmează a fi prevăzut expres în mandatul avocatului.

În mandatele anexate la materialele pricinii nu este indicat că avocatul Bogos Alexandru este împuternicit de Negru Ion de a ataca hotărârea judecătorească.

Prin urmare, recursul declarat de avocatul Bogos Alexandru în interesele lui Negru Ion este depus de către o persoană care nu este în drept să-l declare și urmează a fi considerat inadmisibil.

Or, în conformitate cu art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

Privitor la recursul declarat de Ministerul Justiției.

În conformitate cu art.429 alin.(4) Codul de procedură civilă, nu pot fi atacate cu recurs deciziile de trimitere a cauzei la rejudecare ce nu se supun nici unei căi de

atac, nici hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art.430 nu au folosit calea de apel, din moment ce legea prevede această cale de atac, sau în privința căreia apelul a fost retras în modul prevăzut la art.374.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015 s-a restituit apelul declarat de Ministerul Justiției împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 26 august 2015 ca fiind depus peste termenul legal (f.d.108-111).

Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 02 martie 2016 a respins recursul declarat de Ministerul Justiției ca fiind tardiv (f.d.152-154).

Așadar, Ministerul Justiției nu este în drept să conteste cu recurs hotărârea în a cărei privință nu a folosit calea apelului.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că recursul declarat de avocatul Bogas Alexandru în interesele lui Negru Ion este depus de către o persoană care nu este în drept să-l declare, iar Ministerul Justiției nu a folosit calea de apel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. c) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile declarate de către avocatul Bogos Alexandru în interesele lui Negru Ion și de Ministerul Justiției se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul:

Svetlana Filincova

Judecătorii:

Oleg Sternioală

Sveatoslav Moldovan